

Mažėjančios darbo jėgos kompensavimas naujosiomis technologijomis

Projekto pristatymas

Projekto vadovė:
Viktorija Štarevičiūtė

Projekto savininkai:
Kęstutis Zaura, Aušra Putk

2025 m. vasario 12 d.

Kelios projekto kryptys

01.

Demografija ir žmogiškieji
ištekliai, jų stebėseną,
besikeičiančios darbo rinkos
poreikius atitinkančių žmonių
kvalifikacijos rengimas

02.

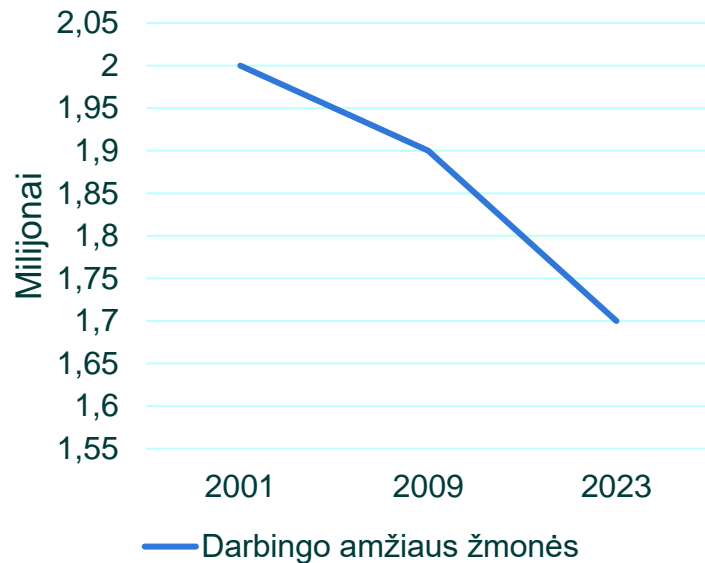
Automatizavimas:
situacija, galimybės,
užsienio praktika

03.

Vyresnių žmonių
darbas

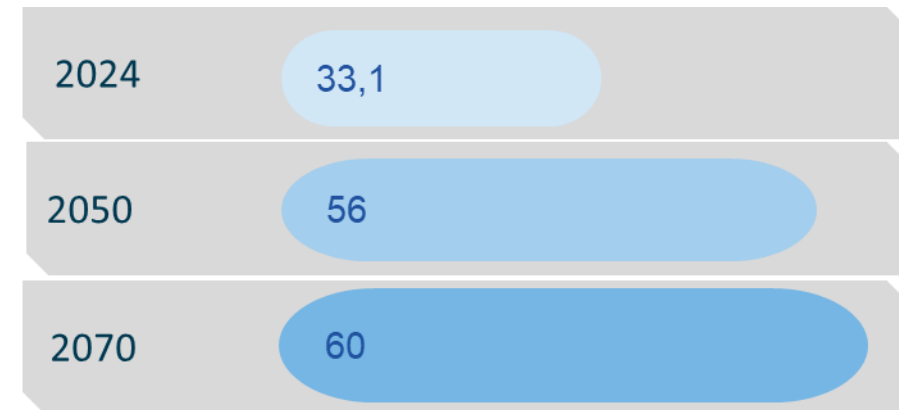
Lietuvoje keičiasi demografinė struktūra: visuomenė amžėja

Lietuvoje mažėja darbingo amžiaus žmonių:

Šaltiniai: Oficialiosios statistikos portalas, STRATA, Užimtumo tarnyba

100 darbingo amžiaus žmonių tenkantys vyresnio amžiaus (65+) žmonės Lietuvoje – 2024 ir prognozės:

44,3

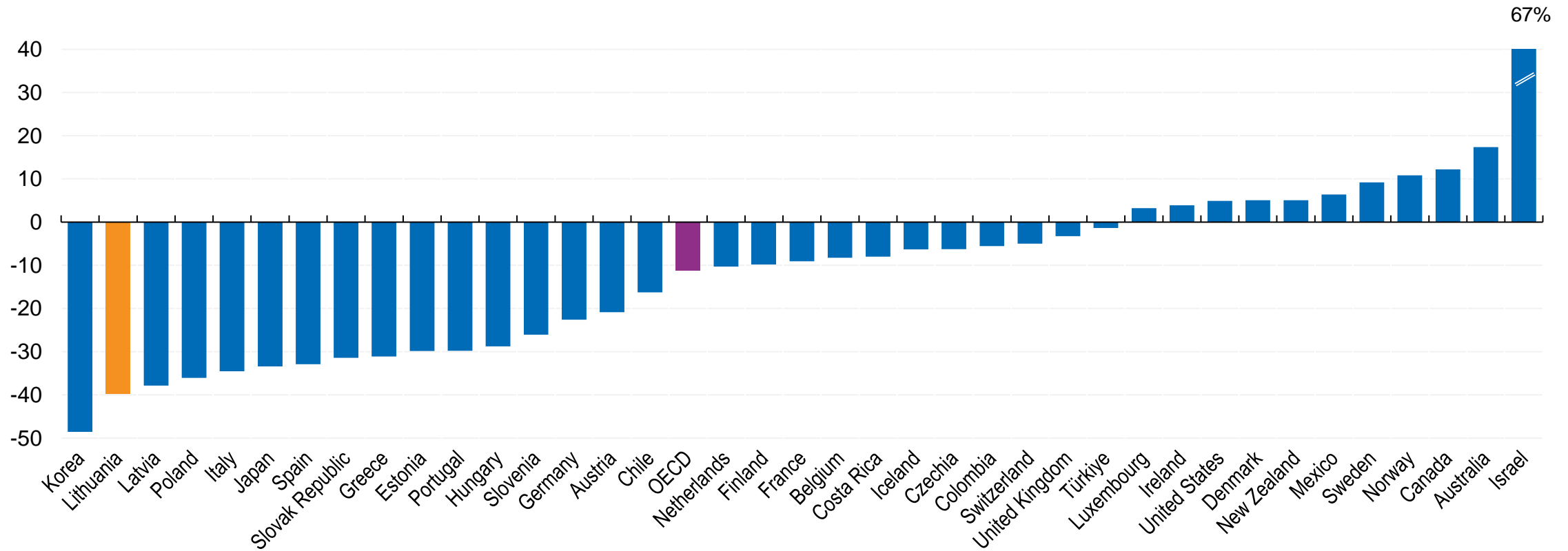
Toks vidutinis užimtų (dirbančių) darbuotojų amžius

+2,5

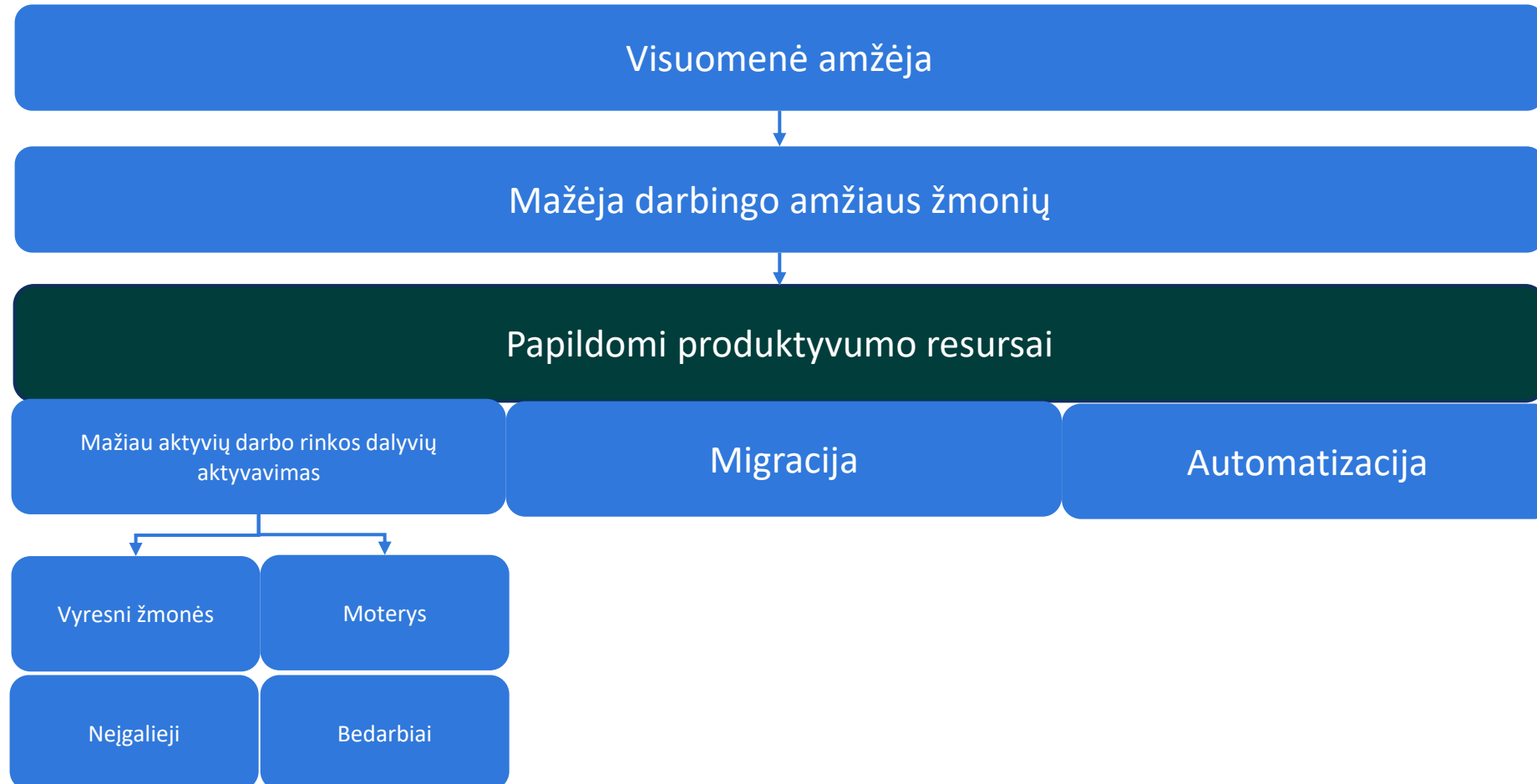
Per 15 metų vidutinis dirbančiųjų amžius padidėjo 2,5 m.

EBPO prognozėmis, iki 2065 m., darbingo amžiaus gyventojų dalis Lietuvoje susitrauks 40 proc.

Papildomų resursų paieška: kaip su vis mažiau darbingo amžiaus žmonių užtikrinti gerbūvj visiems gyventojams?

Automatizavimas ir naujosios technologijos: terminai

Automatizavimas

Automatizavimas – terminas, apibūdinantis technologijų ir inovacijų, kuriose fizinis žmogaus indėlis yra minimalus, pritaikymą.

Tai gali apimti IT automatizavimą, verslo procesų automatizavimą, pramoninę robotiką ir kita (pvz., namų automatizavimas – išmanieji namai).

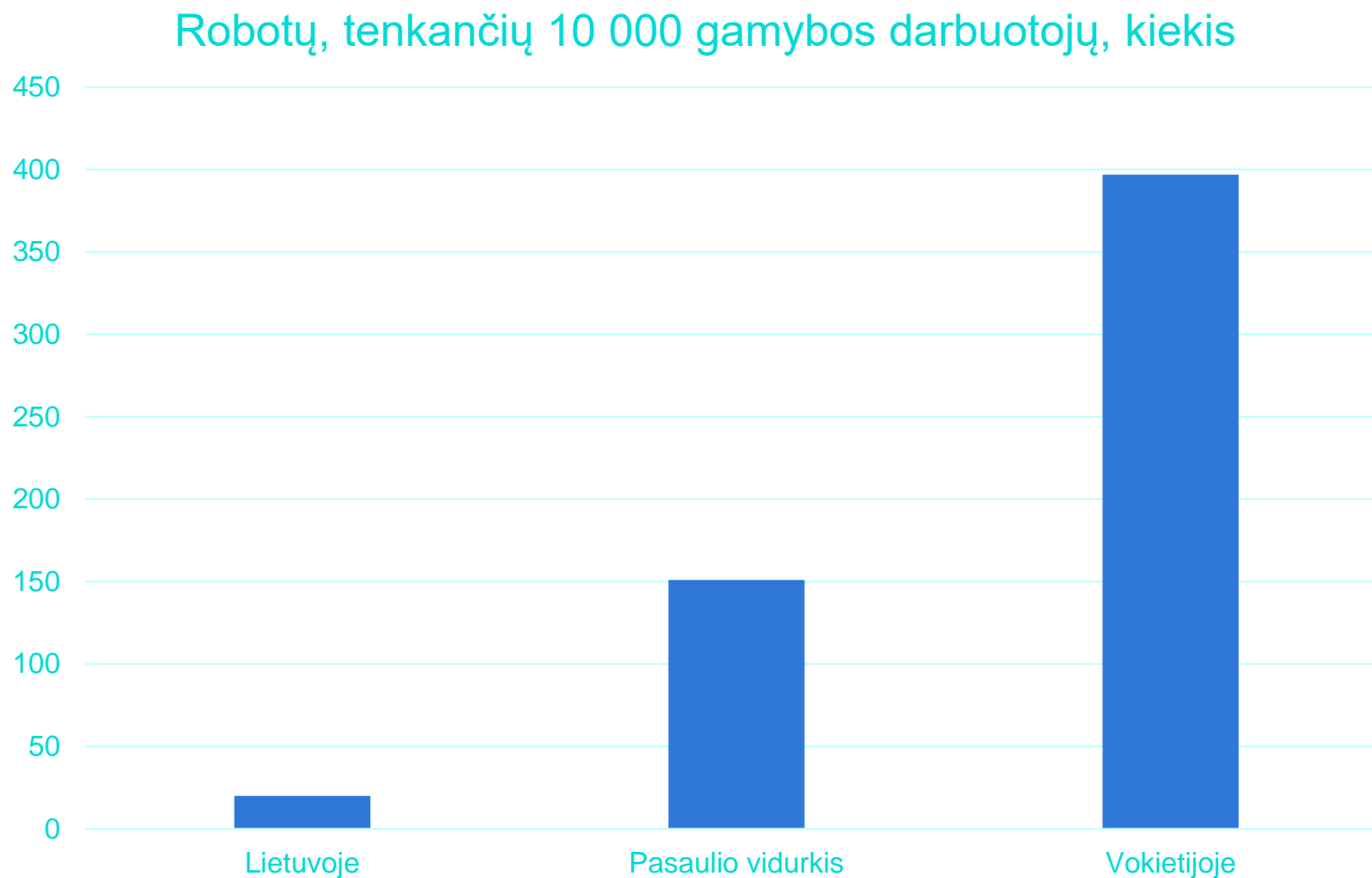
Automatizuojant galima naudoti dirbtinį intelektą, bet tai nėra būtina sąlyga.

Naujosios technologijos

Naujosios technologijos – bet koks gamybinių metodų rinkinys, kuris suteikia reikšmingą patobulinimą (matuojamą pagal padidėjusią gamybos apimtį ar sąnaudų sumažėjimą), palyginti su konkrečiam procesui nustatyta technologija konkrečiomis istorinėmis aplinkybėmis (Oxford reference)

2022 metų Valstybės agentūros duomenimis, tik apie 4 proc. Lietuvos įmonių savo veikloje naudojo pramoninius ir paslaugų robotus

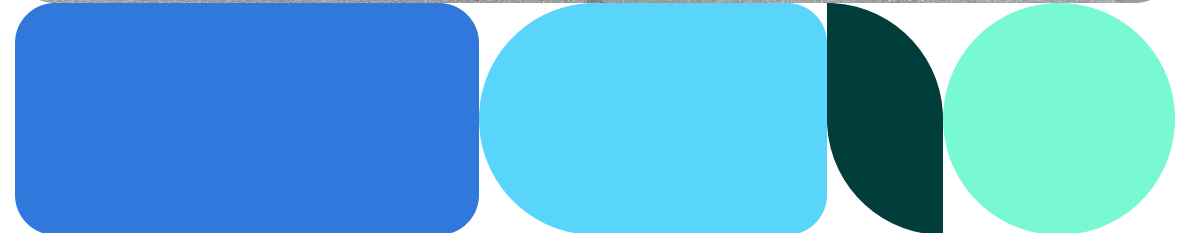
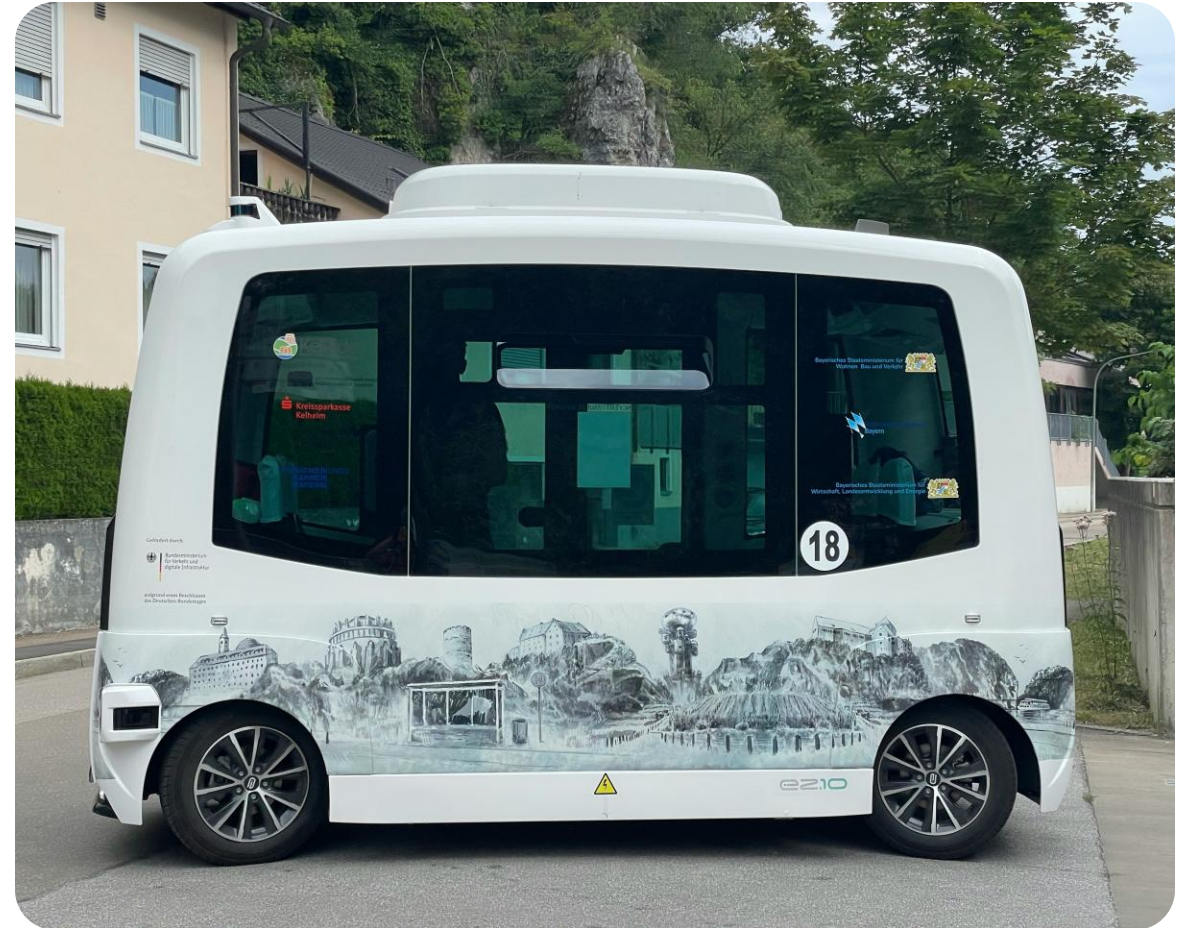
Visuomenės senėjimas skatina automatizavimą (robotizavimą)

- Senėjimas lemia didesnę pramonės automatizavimą (robotizavimą), nes visuomenei senėjant, **pradeda trūkti vidutinio amžiaus darbuotojų, kurie specializuojasi rankinėse gamybos užduotyse.**
- Stebima daugiau automatizavimo naujovių **ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse**, kurios sensta greičiau.
- Prognozuojama, kad automatizavimo technologijų atsakas į senėjimą turėtų būti ryškesnis **pramonės šakose**, kurios labiau priklauso nuo vidutinio amžiaus darbuotojų, ir tose, kurios **turi didesnes automatizavimo galimybes.**

Šaltinis: Acemoglu, D.; Restrepo, P. Demographics and Automation, 2021.

Prieiga per internetą: [Demographics and Automation](#)

Savaeigis autobusas Vokietijoje

Lietuvoje yra apie 9 – 11 proc. darbų su didele automatizavimo mechaninėmis technologijomis galimybe

Didžiausia dalis darbų su didele automatizavimo galimybe – **gamybos** sektoriuje.

Pvz., surinkėjai, mašinų operatoriai

Automatizavimui paveikus **statybos ir gavybos** sektorius.
Pvz., darbininkai

Automatizavimui paveikus **ūkio, žvejybos ir miškininkystės** sektorius.
Pvz., ūkio darbininkai

Automatizavimui paveikus **transporto** sektorius.

Pvz., sandėlio darbuotojai, vairuotojai

Labiausiai DI paveikiamos profesijos:

Mokslo ir inžinerijos profesionalai;
Vadovai; Vadybininkai; Verslo profesionalai; IT technologijų profesionalai ir kt.

Sparčiausiai amžėjantys sektoriai: tyrimas

Remiantis tyrimo duomenimis, didžiausias vyresnių (45-54 m., 55-64 m. ir 64+ m.) amžiaus grupių augimas lyginant 2019 ir 2024 m. darbuotojų pasiskirstymą pagal amžių sektoriuose stebimas:

1. **transporto ir saugojimo,**
2. **vandens tiekimo ir nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo,**
3. **administracinės ir aptarnavimo,**
4. **elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo,**
5. **švietimo sektoriuose.**

Tyrimas atliktas remiantis atvirais Sodros 2019 m. ir 2024 m. duomenimis apie gyventojų užimtumą visose amžiaus kategorijose pagal Ekonominės veiklos rūšies (EVRK) kodą.

Trūkstamos profesijos: Lietuvoje (kaip ir kitose šalyse)

- Transporto (logistikos, vairuotojų);
- Švietimo;
- Slaugos ir priežiūros;
- STEM specialistų.

Geroji užsienio praktika

Japonija

- Išmanioji žemdirbystė, kasyba;
- Daug dėmesio sveikatos priežiūrai (įskaitant robotus);
- Savaeigiai autobusai ir vilkikai;
- pagyvenusių asmenų užimtumo stabilizavimo įstatymas – įsidarbinimas iki 70 m. amžiaus.

Vokietija

- Automatizuota gamybos pramonė (2,9 BVP gamybos inovacijoms);
- Automatizavimo ir robotikos planas 2028 m.;
- Kvalifikuotos darbo jėgos strategija 2022;
- Užimtumo tyrimų institutas.

Jungtinė Karalystė

- Kol kas atsilieka robotų diegime, bet diegia investicijas automatizavimui, kelios MVĮ skaitmenizavimo investicijų programos;
- „Age Friendly Employer“ ženkliukas.

Airija

- Strategija Airijos industrija 4.0 2025;
- Nacionalinė įgūdžių strategija 2025.

Visus projekto rezultatus galite rasti

Kurk
Lietuvai

Registruotis

EN

kurklit.lt/projektai

- Situacijos analizė
- Užsienio gerosios praktikos
- Rekomendacijos (2025 02 28)

viktorija.stareviciute@kurklit.lt

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Mažėjančios darbo jėgos kompensavimas naujosiomis technologijomis

2024 m. rugsėjo 9 d. - 2025 m. vasario 28 d.

Problema

Lietuvos visuomenė – viena sparčiausiai senėjančių Europoje. Populiacijos senėjimas yra reikšmingas iššūkis visuomenei, o šalies darbo rinka iki šiol dar nebuvo susidūrusi su tokiu darbo jėgos mažėjimu.

Remiantis „Eurostato“ prognozėmis, iki 2045-ųjų beveik pusė Lietuvos gyventojų bus 65 metų ir vyresni, o 2065-aisiais Lietuva taps seniausia visuomene Europoje: 100-ai 15–64 metų gyventojų teks 67,8 65 metų ir vyresnių asmenų. Tai reiškia, kad per šį laikotarpį darbingo amžiaus gyventojų skaičius Lietuvoje susitrauks 40 proc., o tai skatina ieškoti papildomų produktyvumo resursų.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) skaičiavimais, apie 11 proc. darbų Lietuvoje įvardyti kaip turintys didelę

Rekomendacijos

Automatizavimas

- Suformuoti Automatizavimo strategiją Lietuvoje;
- Centralizuoti automatizavimo temos savininką.

Besikeičianti darbo rinka

- Centralizuoti ir stiprinti žmogiškųjų išteklių stebėseną ir planavimą valstybės lygmeniu. Siūlymas: darbo rinkos stebėsenos klausimais išplėsti Užimtumo tarnybos veiklą.
- Efektyvinti reikiamos kvalifikacijos darbuotojų rengimą.

Vyresnių žmonių darbas

- Stiprinti gyventojų, ypač vyresnių, sveikatą.
- Didinti vyresnių žmonių priėmimą į darbo rinką / pasilikimą darbo rinkoje.

Kvietimas į suinteresuotųjų šalių diskusiją

Tema: Automatizavimas kaip atsakas į darbuotojų esamą (ir būsimą) trūkumą

Data ir laikas: vasario 20 d., 10 val., 228 salė (V11)

Būtina registracija (gyvai ar online), susisiekiame el. paštu
viktorija.stareviciute@kurkl.lt

Renginio eiga:

- Viceministrės pasveikinimas;
- Kęstučio Zauros pranešimas;
- Kurk Lietuvai projekto pristatymas;
- Panelinė diskusija;
- Bendra diskusija.